

## Reakce na náměty k řešení antibyrokratické komise

### Oblast veterinární hygieny

*Nařízení ES 852/2004 a nařízení 853/2004 odlišují "registraci" a "schvalování" potravinářského podniku. Postupy implementace obou uvedených nařízení, což jsou dokumenty ES, návody pro zavádění nařízení do praxe v členských zemích např. uvádí: (cituji) "Registrace by měla být jednoduchým postupem, pomocí kterého je kompetentní organ informován o adrese organizace/provozovny a vykonávané činnosti činnostech" nebo "Nařízení 853/2004/ES vylučuje ze svého rozsahu platnosti maloobchod {tj. zacházení s a/nebo zpracování potravin a jejich skladování v místě prodeje}. Znamená to, že tam, kde se vyrábí a prodává sýr v maloobchodní provozovně (např. na farmě), tyto činnosti mohou být prováděny pouze se zřetelem na požadavky stanovenými v Nařízení 852/2004/ES, vyžadující registraci, ale nikoliv schválení (osvědčení). Schvalování se tedy má týkat pouze výroby s cílem dodávek do maloobchodní a velkoobchodní sítě. Naše vyhláška 289/2007 v § 32 sice připouští "jen registraci" ale podmínky stanoví identické jako pro "schválení a registraci" čímž prakticky možnost faremního zpracování "jen nazákladě registrace" vylučuje.*

V rámci flexibility evropského práva jsou v případě těchto malých provozů možné určité úlevy v uspořádání podniku. Tyto úlevy však nesmí ohrozit zdravotní nezávadnost produkce. Například zcela běžně je umožněno provádět více činností v jedné místnosti (v různou dobu), přičemž pro obdobné činnosti ve schválených mlékárnách jsou požadovány samostatnéprostory(čistá ×nečistá zóna; teplý× studený provoz ap.). Snažíme se o jednotný přístupke **srovnatelným provozům**.Pokud je minimálně 75% produkce prodáno v místě výroby přímo konečnému spotřebiteli, je podnik pouze registrován, nikoli schvalován. Při registraci se žádné podmínky nestanovují a stanovovat nemohou. Případná náprava nedostatků vyplývajících z nedodržení základních hygienických požadavků vyplývajících např. z nařízení (EU) č. 852/2004 jsou předmětem běžného dozoru, nikoli schvalování.

*V roce 2007 zrušena vyhláška č. 203/2003Sb. Tato vyhláška stanovila pro producenty a zpracovatele přehnané a neodůvodněné požadavky, jako například bezdotykové ovládání vodovodních baterií, obklady stěn dlaždicemi do výše 2 metry a podobně věci, které, kromě zbytečných nákladů a výdělků stavebních firem, nepřinesly nic. Zdá se, že ještě dnes některé orgány veterinární správy vyžadují plnění některých požadavků z této vyhlášky. Konkrétní případ kontroly producenta s metodikou dle znění této dva roky neplatné vyhlášky by bylo lze uvést z roku 2009.*

Žádný státní orgán nemůže vymáhat něco, nač nemá legislativní podklad. Pokud se SVSČR, jako nadřízený orgán, o podobných praktikách dozví, okamžitě sjedná nápravu. Musíme ale vědět, kde k takovým požadavkům došlo, abychom mohli věc přešetřit. Nicméně pokud je při dozoru zjištěna například znečištěná stěna v prostoru, kde se manipuluje s nebalenými potravinami, a pokud tuto stěnu nelze umýt a dezinfikovat, jedná se o porušení základních požadavků nařízení (EU) č. 852/2004 na čistitelnost a udržitelnost potravinářských provozů. V tomto ohledu nerozhoduje, zda se jedná o malý, nebo velký podnik.

Požadavek na bezdotykové baterie skutečně v legislativě není a není možné, aby je někdo striktně požadoval. Obecnou povinností provozovatele je zamezit možné kontaminaci produktů. Pracovníci, kteří manipulují s nebalenými potravinami a kteří by je mohli případně rukou kontaminovat, musí prokázat, že jsou schopni si řádně umýt ruce a následně si ruce nekontaminovat. Jde o dodržování principů správné hygienické praxe. Jestliže je při dozoru zjištěno, že pracovníci nejsou schopni tuto správnou praxi dodržet, musí **provozovatel**najít jiný

způsob řešení. Tím může být například samouzavírací tlačítková baterie. Dozorový orgán však nemůže takové řešení vymáhat, odpovědnost, jaké řešení zvolí je na provozovateli.

*Orgány veterinární správy při schvalování faremního zpracování neuplatňují z nařízení 852/2004 Přílohy 2 kapitolu 3, která platí pro to, co běžně označujeme názvem "farma" ale požadavky z kapitoly 1 a 2, které platí pro to, co běžně označujeme jako "mlékárenský podnik". Výsledkem jsou potom investiční náklady na realizaci i té nejmenší výroby v rozsahu, který učiní každou investici tohoto typu v podstatě nenávratnou a pro drobného investora - farmáře ve svých důsledcích likvidační. V oblasti vedení dokumentace a záznamů postupy implementace jasně říkají, že je potřebné, aby podmínky odpovídaly povaze a velikosti firmy. V praxi se v českých podmínkách **požadavky na dokumentaci i té nejmenší provozovny nijak významně neliší od požadavků na mamutí podnik.***

Podle našeho názoru při faremním zpracování není možné přednostně využívat kapitolu III, která se vztahuje na pojízdné nebo přechodné prostory, prostory užívané především jako soukromý obytný dům a prodejní automaty tj. převážně na příležitostnou výrobu potravin nikoli na každodenní zpracování mléka na mléčné výrobky. Lze jistě akceptovat, pokud je obytný prostor využit pro zkušební výrobu nového výrobku, případně pro krátkodobou, sezónní výrobu nějaké speciality určené pro prodej na výročním trhu, výstavu a pod, ale pro každodenní výrobu je třeba počítat s oddělením výroby od obytných prostor. Samotní farmáři - zpracovatelé, kteří provozují faremní mlékárny, prohlašují, že nepovažují investici do prostor odpovídajících požadavkům kapitoly 1 a 2 za zbytečnou. V rámci flexibility evropského práva se pochopitelně požadavky přizpůsobují velikosti provozu, objemu produkce atd. Jsem zastáncí toho, aby nutná dokumentace byla u malých provozoven co nejjednodušší, (což jsme vyjádřili například i ve stanovisku k navrhované metodice MZe k certifikaci HACCP systémů). Stejně jako v předchozím odstavci - pokud má SVS ČR k dispozici konkrétní případy, kdy jsou, podle názoru provozovatele, kladeny přehnané nároky, přešetří je a jsou-li výhrady oprávněné, sjedná nápravu. Konkrétní příklad je pak na společných poradách probrán, aby byl postup v rámci ČR pokud možno jednotný.

Antibyrokratická komise MZe  
1) náměty na řešení v oblasti veterinární služby

b) přeprava zvířat

Celá Evropa vykládá ustanovení o přepravě zvířat v tom smyslu, že přeprava pro komerční účely je taková přeprava, kde "přepravce" tj. osoba, jejímž oborem podnikání je doprava (silniční, železniční, lodní, letecká..) přepravuje pro jiné subjekty jejich zvířata, aby si tuto činnost následně vyfakturovala za účelem zisku z této přepravy. Přeprava, při níž "chovatel" přepravuje svá vlastní zvířata, není považována za přepravu za komerčním účelem, ale za přepravu soukromou v rámci chovatelských opatření.

Naše orgány a výše uvedený výklad v českých podmínkách ale znamená, po "chovateli", pokud chce přepravit svá zvířata, s jejichž chovem a všestrannou péčí o ně má mnohdy desetileté i delší zkušenosti, aby absolvoval školení, která by měla být zejména pro zaměstnance "přepravce" čili řidiče dopravních firem, kteří zvíře předtím nikdy neviděli. Situace v praxi vypadá mnohdy tak, že vedoucí kurzu, který sám nikdy žádné zvíře nechoval, předvádí s vypůjčenou kozou její naložení na přívěs vozidla chovatelům, kteří takovou činnost sami prováděli již více než stokrát a následně je z této činnosti přezkušuje, aby je vybavil příslušným pak chovatel zaplatí částku několika tisíc korun.

Odpověď:

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97

Existuje vyjádření Odboru živočišných komodit MZe

- ze dne 5.2.2009 a ze dne 21.1.2010

*Preambule (12)*

- o *Přeprava pro obchodní účely se neomezuje na případy, kdy dochází k bezprostřední směně peněz, zboží nebo služeb. Přeprava pro obchodní účely zahrnuje zejména případy, ve kterých přímo či nepřímo vzniká finanční zisk nebo se o něj usiluje.*

➤ Nařízení se nevztahuje na:

Čl. 1 odst. 5:

- *na přepravu zvířat, která se neuskutečňuje v souvislosti s hospodářskou činností, (přeprava zájmových zvířat a pod.)*
- *na přepravu zvířat přímo k veterinárnímu lékaři nebo na veterinární kliniku a zpět podle pokynů veterinárního lékaře.*

➤ Nařízení se vztahuje na:

Čl. 1 odst. 2:

- *na všechny ostatní případy přepravy zvířat,*

- **nařízení umožňuje výjimku z většiny ustanovení** pro určité případy - pouze články 3 (Obecné podmínky pro přepravu zvířat) a 27 (Inspekce a výroční zpráva příslušných orgánů) se vztahují na:

a) přepravu zvířat **zemědělci pomocí zemědělských vozidel** nebo dopravních prostředků, které jim patří, jestliže zeměpisné podmínky vyžadují přepravu pro **sezónní stěhování** některých druhů zvířat **na pastvu**;

b) přepravu prováděnou **zemědělci u vlastních zvířat** a vlastními dopravními prostředky na vzdálenost **nejvýše 50 km od jejich hospodářství**.

- **na všechny ostatní případy se vztahují podmínky, které stanovuje nařízení pro přepravu zvířat, včetně povinnosti mít povolení dopravce:**

✓ **Povolení a registrace dopravců – dle nařízení rady (ES) č. 1/2005**

a) dopravce přepravující zvířata **povolují** v místě své působnosti příslušné krajské veterinární správy, které dopravcům splňujícím podmínky přidělí veterinární schvalovací číslo (CZ...). Státní veterinární správa vede centrální **evidenci dopravců** a zveřejňuje jejich seznam na svých internetových stránkách.

b) Povolení se dělí na dva typy:

- Čl. 10 - dopravce živých zvířat
- Čl. 11 - dopravce živých zvířat pro dlouhotrvající cesty

➤ **Odborná příprava a získání osvědčení o odborné kvalifikaci dopravce**

Řidiči nebo průvodci silničních vozidel musí absolvovat kurz a získat osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel v souladu s přímo použitelným předpisem Evropských společenství.

- tento požadavek **plyne z nařízení** - čl. 6 odst. 5, čl. 17 odst. 2, přílohy III kapitoly III a přílohy IV.

Úpravou obsaženou v zákone č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění, **došlo k adaptaci nařízení**, které stanoví požadavky na odbornou způsobilost na úseku ochrany zvířat při přepravě. V novele zákona obsažená úprava stanoví **kurzy pro získání osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel a školení pro osoby, které provádějí manipulaci se zvířaty**. Tyto kurzy již probíhaly podle dosavadní právní úpravy. **Zkušební řády pro odbornou způsobilost osob pro přepravu zvířat navrhuje a zkoušky pro získání této odborné způsobilosti provádí ministerstvo zemědělství.**

**Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě (účinná od 7. ledna 2009)**

Ustanovení ve vyhlášce upravuje **obsah a rozsah odborné přípravy** a získání osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel. Upravuje požadavky na školicí pracoviště, složení zkušební komise, průběh zkoušky, podmínky a způsob vydání osvědčení.

Předsedu zkušební komise a další členy jmenuje **ministerstvo z odborníků orgánu veterinární správy, ministerstva zemědělství nebo školicího pracoviště**. Toto ustanovení vychází z dosavadní praxe organizování odborné přípravy.

## Antibyrokratická komise MZe

### 1) náměty na řešení v oblasti veterinární služby

#### c) Metodika kontroly zdraví

Uvedený dokument stanoví, že mezi po sobě jdoucími kontrolami podle této metodiky nesmí uběhnout více než rok. Tato formulace způsobuje, že datum provedení kontrol se u chovatelů každoročně posouvá o několik dnů či týdnů blíže k počátku kalendářního roku a řada chovatelů se již nyní dostává

do situace, kdy by měli tuto kontrolu provést již v době, kdy ještě není metodika pro příslušný rok zveřejněna a tedy ji provést nelze. Navíc některé

iniciativní krajské veterinární správy vyhrožují těmto chovatelům pokutami za nedodržení povinných opatření. Nastává tedy situace, kdy by někteří chovatelé měli tuto kontrolu zdraví provést v kalendářním roce dvakrát, poprvé v lednu a podruhé v prosinci, aby nepřekročili požadovaných nejvýše 12 měsíců.

Jednoduchým řešením je trochu se zamyslet nad formulací a např. uvést: kontrolu je povinen chovatel provést jedenkrát v každém kalendářním roce, přičemž od minulé kontroly nesmí uběhnout interval delší než 18 měsíců. Každý chovatel samozřejmě provede tuto kontrolu ve vhodném období, např. při

soustředění zvířat před vyháněním na pastviny, což může být podle vývoje počasí v tom kterém kalendářním roce +- jeden nebo dva týdny a podstatně se tím chovatelům usnadní organizace těchto opatření. Na zdravotní stav stáda žádný negativní vliv nenastane, uvažovat o tom, že když nejsou 365. den zvířata zkontrolována, tak že snad by 366. den onemocněla..., asi není nutné.... :-)

#### Odpověď:

- Metodika je zpracována SVS každoročně na základě legislativy ES (brucelóza skotu, tuberkulóza skotu, bovinní leukóza, brucelóza ovcí a koz, klasický mor prasat), OIE z důvodu obchodování se třetími zeměmi, ozdravovacích programů (IBR) a nálezové situace v EU (Q horečka) a v ČR (mor včelího plodu),
- Metodiku schvaluje po připomínkovém řízení MZe a je zveřejněna ve Věstníku MZe v listopadu nebo prosinci,
- Období pro provedení zdravotních zkoušek si určuje (určil) chovatel,
- Opakování zdravotních zkoušek musí být do 12 měsíců s maximální tolerancí +- 1 měsíc,
- U statusů musí být vyšetřeni každoročně s odstupem 12 měsíců,
- Nové zkoušky musí být provedeny do 31. října daného roku (placení příspěvků ze státního rozpočtu),
- Nikdy jsme neřešili odvolání chovatele z důvodu neprovedení zdravotních zkoušek za 365 dnů, ani za 366 dnů. Pokud je řešeno neprovedení zdravotních zkoušek, tak je to zejména v následujícím kalendářním roce z důvodu provedení „inventury“ po 31. říjnu.